

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**KASBIY (IJODIY) IMTIHON DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI**

**“Cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahorati”, “Musiqa nazariyasi
va Solfedjio” fanlari**

**60111300 - “Musiqa ta'lifi”
bakalavriat ta'lim yo'naliشining barcha shakllari uchun**

Dastur Jizzax davlat pedagogika universiteti kengashida ko‘rib chiqilgan va ma`qullangan. 2023-yil 26.06 dagi nt(2)-sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

- A.Qodiriy nomidagi JDPU Musiqa madaniyati fakulteti dekani,
v.v.b Ochilova N
- A.Qodiriy nomidagi JDPU “Musiqa ta’limi” kafedrasи mudiri v.b
Haqqulov T.R
- A.Qodiriy nomidagi JDPU “Musiqa ta’limi” kafedrasи dotsenti
v/b, p.f.n Fayzullayev E.M.
- A.Qodiriy nomidagi JDPU “Musiqa ta’limi” kafedrasи Katta
o‘qituvchisi Abilov.M.N.
- A.Qodiriy nomidagi JDPU “Musiqa ta’limi” kafedrasи katta
o‘qituvchisi Rayimjonov S.O‘.

Taqrizchilar: Jizzax ixtisoslashtirilgan san’at maktabi xalq cholg’u sozlari
kafedrasи mudiri S.A.Rahmatov

- A.Qodiriy nomidagi JDPU “Musiqa ta’limi” kafedrasи dotsenti
X.S.Omonov

I.Kirish

60111300 - Musiqa ta’limi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi o‘rta maxsus va kasb-hunar kollejlari, bolalar musiqa va san’at maktablari hamda umumiy o‘rta ta’lim maktablarining “Musiqa madaniyati” fani dasturi asosida tuzilgan bo‘lib, bakalavr darajasini olish uchun O‘zbekiston Respublikasi pedagogik oliy ta’lim muassasalariga kiruvchi abiturientlar uchun mo‘ljallangan.

Ushbu dastur “Cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahorati”, “Musiqa nazariyasi va solfedjio” fanlari asosida abiturientlarning musiqiy ta’lim sohasida nazariy va amaliy bilimlarini amaliyatda qo‘llay olishi bo‘yicha bilim, ko‘nikma va mahoratlarini aniqlash maqsadida o‘tkaziladi.

II. Ijodiy imtihonlarning maqsad va vazifalari

60111300 - Musiqa ta’limi ta’lim yo‘nalishida bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarini tayyorlash bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihonlar abiturientlarning shu sohaga bo‘lgan qiziqishi, bilim darajasi va kelajakda musiqa ta’limi sohasi kasbida faoliyat yuritish kompetensiyalarini belgilash maqsadida ishlab chiqilgan.

Mazkur ijodiy imtihonlarni o‘tkazishning asosiy vazifasi abiturientlarning boshlang‘ich musiqa savodi, biror bir cholg‘u asbobida ijro eta olish ko‘nimasini, xonandalik mahoratini aniqlash, musiqa asarları namunalarini bilish, o‘zbek va chet el ijodkorlari faoliyati, musiqa ijrochiligi, vokal, xor, an’anaviy xonandalik mahoratini, ansambl, orkestr, bastakorlar va kompozitorlar ijodini, mashhur sozanda va xonandalar ijodiy faoliyatini, musiqiy atama va iboralarni, musiqa janrlari, musiqada zamonaviylik va an’anaviylik tendensiyalarini, zamonaviy musiqa, milliy estrada musiqasi va uning ijrochilarini kabi mavzular asosida milliy musiqa madaniyatimizni o‘zlashtirganlik darajasini aniqlashni va baholashni nazarda tutadi.

Bunda “Cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahorati” fanidan cholg‘u ijrochiligi bo‘yicha biror bir cholg‘u asbobida o‘zbek yoki chel et musiqa asarlarini ijro eta olish ko‘nikmasini egallaganlik darajasi; ijro etayotgan musiqa asarini toza, sof hamda dinamik, temp va ritmik jihatdan aniq va to‘g‘ri ijro etishi; musiqa cholg‘usini chuqur his eta olishi; ritm, garmonik ohanglarni ijro etishda barmoq harakatlarini to‘g‘ri bajarishi; ijro etayotgan asarning muallifi, cholg‘u asbobi turi, nomi, tarixi haqida hamda milliy cholg‘ular to‘g‘risida aniq ma’lumotlarga egaligi. Xonandalik bo‘yicha xonandalik janrlari; ijro etayotgan asarning nomi, muallifi, janri xususida batafsil ma’lumotlarga ega ekanligi; ijroda sof intonatsion qoidalarga to‘la amal qilishi, tonallikni ushlay olish ko‘nikmasiga egaligi; tajribasi, ovoz, nafas va ularni ishlata olish mahorati, bu borada orttirgan tajribasi; vokal, xor, estrada, an’anaviy xonandalik asarlarini ijro eta olish mahorati, yo‘llari, maktabi, tajribalari haqida bilimlarga egaligi; bastakor, kompozitorlar va ularning faoliyati, ular ijodida yuzaga kelgan musiqiy asarlarni bilishi;

“Musiqa nazariyasi va solfedjio” fanidan mazkur fanda musiqiy tizim, tovush, nota yozuvi qonun-qoidalari, metr, ritm, temp, lad, tonallik, tonalliklar kvarta-kvinta doirasi, turli xil major va minor gammalar, xalq ladlari, interval,akkord, alteratsiya, xromatizm, tonalliklar pog‘onadoshligi, modulyatsiya va og‘ishma, transpozitsiya,

kuy, musiqa bezaklari xususida nazariy bilimlar; bir ovozli kuylarni, tovushdan va tonallikda major, minor hamda xalq ladlari tovushqatorlarini, xromatik gamma, turli xil interval vaakkordlarni yechilishlari bilan yozma ravishda va fortepianoda tuzib sof intonatsiyada kuylash, musiqa elementlarini tinglab aniqlash ko‘nikmalar, talab etiladi.

Shular bilan bir qatorda ijodiy imtihonda abiturientlar, avvalo, musiqa san’atining inson hayotida tutgan o‘rni va ahamiyati, yoshlarni aqliy, axloqiy, jismoniy va ma’naviy kamol topishidagi roli; milliy ong, milliy tafakkur, milliy g‘urur, Vatanni sevish uni ardoqlash hislarini shakllantirishdagi ahamiyati haqida aniq tushunchaga ega bo‘lishlari; musiqa san’ati vositasida milliy g‘oyani o‘quvchi-yoshlar qalbiga singdirib borish yo‘llarini tasavvur qila olishlari; Respublikamizning mustaqillik yillarida O‘zbekistonda san’at va musiqiy ta’limni yuksak rivoj topganligi haqida asosli va mantiqli fikr-mulohaza yurita olishlari talab etiladi.

III. Abiturientning bilimiga qo‘yiladigan talablar

Abiturient cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahoratini egallagan bo‘lishi, uni namoyish eta olishi hamda musiqiy-nazariy bilimlarni hamda atama va tushunchalarni bilishi, musiqa elementlarini kuylash va tinglab aniqlab berishi, notaga qarab kuylab berishi lozim.

Musiqa ta’limi yo‘nalishida maqomchilar ansambli (sozandalar, xonandalar), xalq cholg‘ulari orkestri faoliyatini davom ettirish hamda fakultetda ijrochilik faoliyatini takomillashtirish maqsadida ajratilgan kvota o‘rinlari foizidan kelib chiqib, mazkur yo‘nalishda

Cholg‘u ijrochiligi bo‘yicha:

- 10 nafar - fortepiano** cholg‘usi,
- 3 nafar - zarbli cholg‘ular** (doyra, dovul va boshqalar),
- 3 nafar - damli cholg‘ular** (nay, surnay, qo‘shnay),
- 4 nafar – kamonli cholg‘ular** (g‘ijjak, skripka),
- 12 nafar – mizrobli cholg‘ular** (qashg‘ar rubobi, afg’on rubobi, rubob prima),
- 10 nafar – dutor** (An’anaviy dutor, dutor alt),
- 2 nafar – tanbur**, sato,
- 2 nafar – ud**, dutor bas,
- 4 nafar – qonun**, chang,

Xonandalik ijrochiligi bo‘yicha:

- 10 nafar – yigitlar ovozi** (An’anaviy ijro, akademik ijro),
- 10 nafar – qizlar ovozi** (An’anaviy ijro, akademik ijro) lar uchun talabalar qabul qilinishi nazarda tutilgan.

IV. Ijodiy imtihon o‘tkazish tartibi

Kasbiy ijodiy imtixon uchta fan doirsida o‘tkaziladi, har bir fan bo‘yicha abiturient bilimi va ijodiy mahoratiga alohida ball qo‘yiladi. To‘plagan ball natijalari umumlashtiriladi va ballar ketma-ketligida qabul komissiyasiga taqdim etiladi.

“Cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahorati” fanlari bo‘yicha ijro etilgan asarlar ro‘yxati (repertuar), abiturient tomonidan yozma tarzda imzolangan xolda ijodiy imtihon komissiya raisiga topshiriladi.

“Musiqa nazariyasi va solfedjio” fani bo‘yicha egallagan nazariy bilimlari yozma ish, diktant, tinglab kuylash, tinglab chalib berish, tinglab aniqlash kabi qator topshiriqlar asosida aniqlanadi.

Mazkur yo‘nalishda test imtixonlari o‘tkazilishi munosabati bilan – test imtihonlariga - **33** ball ajratilgan bo‘lib shundan;

Kasbiy (ijodiy) kirish imtihonlarning umumiyligi bali – **156** balni tashkil etadi.

Jumladan:

- 1.“Cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahorati” fanlapi uchun – **104 ball;**
- 2.”Musiqa nazariyasi va solfedjio” fani uchun – **52 ball.**

V. Kasbiy (ijodiy) imtihon mazmuni

V. 1.1. Cholg‘u ijrochiligi va xonandalik mahorati

a) Baholash mezonlari

Ushbu imtihonda abiturientdan musiqa asarining mazmuni, shakli, xarakteri va ijroviy murakkabligi bo‘yicha turlicha bo‘lgan uchta musiqa asarini ijro etishi talab etiladi. Shuningdek, qo‘srimcha tarzida O‘zbekiston Respublikasi Davlat Madhiyasi kuyini chalib, kuylab berishi, O‘zbekistonning mashhur kompozitorlari va taniqli bastakor-sozandalarini bilishi, mustaqillik yillarda respublikamizda musiqa san’atini rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar haqida o‘z fikrlarini bayon etishi talab etiladi.

Nº	Cholg‘u ijrochiligi bo‘yicha ijro etiladigan asar janri va og‘zaki savol-javob mazmuni	Ballar taqsimoti
1-asar	Yirik shakldagi asar (Maqom yo‘lidagi cholg‘u asarlari, Sonatina, Sonata, Variatsiya, Konsert va boshqalar)	0 - 15
1a. asar yuzasidan og‘zaki javob	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati.	0 - 2
2-asar	O‘zbek xalq kuylari va bastakorlarning cholg‘u kuylari. Polifoniya (Invensiya, Fuga, Prelyudiya va fuga, va boshqalar)	0 - 15

2a. asar yuzasidan og‘zaki javob	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati	0 - 2
3-asar	O‘zbek o‘tmish bastakorlar asarlari,Pesa, etyud	0 - 10
3a. asar yuzasidan og‘zaki javob	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati	0 - 2
4. Og‘zaki javob (kollokvium)	Musiqiy cholg‘ular tarixi va ularning xususiyatlari, cholg‘u musiqaning ijtimoiy hayotda tutgan o‘rni hamda ahamiyati to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati.	0 - 6
Jami		52

Izoh: OTM kasbiy (ijodiy) imtihon komissiyasi musiqiy cholg‘ular bilan ta’milash majburiyatini olmaydi. Abiturientlar ijo etadigan musiqa cholg‘usini o‘zi bilan birga olib keladi va sozlagan holda ijo etadilar. Kabiyl (ijodiy) imtihon jarayonida kontsertmeyster jo‘rligidan foydalanishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Kasbiy (ijodiy) imtihon komissiyasi a’zolari o‘zlarining ixtisoslik sohasidan kelib chiqqan holda abiturient bilimini baholaydi. Baholar umumlashgan holda e’lon qilinadi.

b) Taxminiy asarlar ro‘yhati

Fortepiano:

1. Yirik shakldagi asarlar – N.Zakirov “Sonata”, F.Nazarov “Kontsert”, M.Klementi, L.Betxoven, Y.Gaydn, V.A.Motsart, F.Shubert, M.I.Glinka, A.K.Glazunov va boshqa chet el kompozitorlari sonatina, sonata va kontsertlari.

2. Polifonik asarlar – I.S.Baxning “Frantsuz syuitalari”, ikki va uch ovozli invensiyalari, XTK 1-tom prelyudiya va fugalari, shuningdek G.Gendel, R.Shuman, M.I.Glinka, A.K.Glazunov, D.D.Shostakovich, G.Mushel kabi kompozitorlarning polifonik asarları.

3. Pesa – F.Shopen, Y.Brams, F.List, E.Grigr, P.I.Chaykovskiy, S.Raxmaninov, M.Ashrafiy “So‘zsiz qo‘shiq”, X.Azimov “Noktyurn”, P.Xalikov “Dutor navolari” va boshqa asarlar, shuningdek K.Cherni, M.Klementi, I.Mosheles, F.Shopen va boshqa kompozitorlar etyudlari.

O‘zbek xalq cholg‘ularida:

1. Yirik shakldagi asarlar – Maqom mushkulotlari, mumtoz cholg‘u asarlari, o‘tmish bastakorlar ijodidan namunalar, O‘zbekiston va chet el kompozitorlarining sonatina, sonata, kontsert v.b.

2. O‘zbek xalq kuylari – “Dugoh”, “Segoh”, “Yolg‘iz”, “Navro‘zi ajam”, “Rajabiy”, “Qo‘shchinor”, “Tanova”, “Munojat” va b.

3. O‘zbekiston kompozitorlarining asarlari - F.Vasilev obrabotkasi “Dutor bayoti”, M.Bafoev “Poema”, F. Nazarov “Poema”si, D.Zokirov “Qo‘sish va raqs”, “Ko‘rmadim” T.Jalilov, “Otmagay” va boshqalar.

V. 1.2. Xonandalik mahorati

a) Baholash mezonlari

Ushbu imtihonda abiturientdan musiqa asarining mazmuni, shakli, xarakteri va ijroviy murakkabligi bo‘yicha turlicha bo‘lgan uchta musiqa asarini kuylab berishlari talab etiladi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Davlat Madhiyasini kuylab berishi, O‘zbekistonning mashhur kompozitorlari va taniqli bastakor-sozandalarini bilish va mustaqillik yillarida respublikamiz san’atini yanada rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar haqida o‘z fikrini bayon etishi talab etiladi.

Nº	Xonandalik mahorati bo‘yicha ijro etiladigan asar janri va og‘zaki savol-javob	Ballar taqsimoti
1-asar	Maqom, an‘anaviy xonandalik, o‘zbek va chet el kompozitorlarining ariya, romans, estrada qo‘sishlari	0 - 15
1a. asar yuzasidan og‘zaki javob	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va kompozitor/bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik mahorati	0 - 2
2-asar	Umumiy o‘rtta ta‘lim maktablarining 5-, 6-, 7- sinf “Musiqa madaniyati” fani dasturidan o‘rin olgan qo‘sishlardan namunalar	0 - 15
2a. asar yuzasidan og‘zaki javob	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va kompozitor/bastakori to‘g‘risidagi bilimlari nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik mahorati	0 - 2
3-asar	O‘zbek o‘tmish bastakorlar ijodi namunalari (T.Jalilov, Y.Rajabiy, S.Kalonov, D.Zokirov va boshqalar), O‘zbek va chet el xalq qo‘sishlari	0 - 10
3a. asar yuzasidan og‘zaki javob	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyat	0 - 2
4. Og‘zaki javob (kollokvium)	Xonandalik tarixi, ularning ijtimoiy hayotda tutgan o‘rnini va ahamiyati hamda o‘zbek va chet el kompozitor (bastakor)lari to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati.	0 - 6
Jami		52

Izoh: Abiturientlar xonandalik fanidan kasbiy (ijodiy) imtihon vaqtida o‘zi ixtiyoriy cholg‘u asbobida chalib ijro qilishi mumkin. Abiturientlarning iqtidorini va

ijodiy qobiliyatini baholash shaffofligini ta'minlanish uchun kasbiy (ijodiy) imtihon jarayonida kontsertmeyster jo'rligidan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi.

Kasbiy (ijodiy) imtihon komissiyasi a'zolari o'zlarining ixtisoslik sohasidan kelib chiqqan holda abiturient bilimini baholaydi. Baholar umumlashgan holda e'lon qilinadi.

Xuddi shuningdek, "Cholg'u ijrochiligi va xonandaligi" fani bo'yicha xonandalik asarlari a'lohida va cholg'u ijrochiligi bo'yicha ijro etilgan asarlar a'lohida ijro etiladi, va umumiyligi 96 ball hisobidan baholanidi. Baholar qaydnomada aks ettiriladi.

b) Taxminiy asarlar ro'yxati

1. Shashmaqom, Chormaqom, Xorazm maqomlari turkumlari, O'tmish bastakorlar ijodi namunalari, Mumtoz ashulalar, O'zbek va chet el kompozitorlari operalaridan ariya, romans, estrada qo'shiqlari.

2. Umumta'lim maktabining 5-, 6-, 7- sinf musiqa madaniyati fani dasturidan o'rin olgan qo'shiqlar.

3. O'zbek va chet el xalq qo'shiqlari – "Omon yor", "Tanova", alla, to'y marosim qo'shiqlari, yalla, lapar va h.

V. 2. Musiqa nazariyasi va solfedjio

a) Baholash mezonlari

Musiqiyligi tovush va uning xususiyatlari, musiqliy tizim tovushqatori. Musiqaviy soz, temperatsiyalangan soz. Tovushlarning harfiy tuzilmada ifodalananishi. Tovushlar, interval,akkordlar engarmonizmi. Nota yozuvni, nota cho'zimlari va ularga qo'yiladigan tovushlar cho'zimini uzaytiruvchi qo'shimcha belgilar, nota yozuvini qisqartirish belgilari. Metr, Ritm, sinkopa, cho'zimlarning turkumlanishi. Oddiy, Murakkab, Aralash va o'zgaruvchan metrlar va o'lcovlar. Oddiy va tarkibli intervallar. Diatonik va Xromatik intervallar. Intervallarning engarmonik tengligi. Intervallarning aylanishi. Ohangdosh (konsonans) va noohangdosh (dissonans) intervallar. Alteratsiy. Lad. Tonallik. Turg'un va noturg'un tovushlar hamda ularning yechilishi. Major va minor ladi. Uchtovushlik va ularning aylanmalari. Septakkord va ularning aylanmalari. Og'ishma, modulyatsiya, transpozitsiya kabi mavzulardagi nazariy materiallarni bilish. Major, minor, xalq ladlari tovushqatorlari, intervallar, uchtovushliklar va septakkordlar hamda ularning aylanmalarini berilgan tovushdan va ko'rsatilgan tonallikda tuzib va kuylab berish. Kalmikov va Fridkin "Birovozli solfedjio" o'quv qo'llanmasidan berilgan kuy misolini notaga qarab kuylash. Interval, akkord, lad tovushqatorlarini tinglab aniqlash.

1.	Nazariy materiallarni bilish.	0 - 14
2.	Major, minor, xalq ladlari tovushqatorlari, intervallar, uchtovushliklar va septakkordlar hamda ularning aylanmalarini berilgan tovushdan va ko'rsatilgan tonallikda tuzish va kuylash	0 - 14
3.	Takt hissalarini qo'l harakatini ko'rsatib kuy misolini notaga qarab kuylash	0 - 14
4.	Tinglab aniqlash	0 - 10
Jami		52

VI. Ijodiy imtihonlar natijalarining baholash mezoni

VI. 1. Cholg'u ijrochiligi va vokal xonandaligi

Baholash kategoriyasi	Baholash mezoni	1-asar uchun ball	2-asar uchun ball	3-asar uchun ball	4-javob uchun ball
Cholg'u ijrochiligi					
1-“A’lo”	Asar ijrosi yorqin va maromiga yetkazilgan, texnik jihatdan mukammal va badiiy jihatdan ifodali. Og‘zaki javobi to‘laqonli	13-15	13-15	8-10	5-6
2-“Yaxshi”	Asar ijrosi bir oz kam yorqin bo‘lib, badiiy jihatdan to‘g‘ri, ammo texnik jihatdan mukammal bo‘lib, ayrim noaniqliklarga yo‘l qo‘yilgan. Og‘zaki javobi to‘liqsiz.	10-12	10-12	5-7	3-4
3-“Qoniqarli”	Cholg‘uda ijro etish ko‘nikmalari sust, nota matni noto‘g‘ri yodlangan Og‘zaki javobi to‘liqsiz va ayrim noaniqliklari bilan.	7-9	7-9	3-4	1-2
4-“Qoniqarsiz”	Asar ijrosi yoddan emas, yoki cholg‘uda ijro etish ko‘nikmalari yetarli darajada rivojlanmagan. Og‘zaki javobi sust yoki yo‘qligi	0-6	0-6	0	0
Xonandalik mahorati					
1-“A’lo”	Asar ijrosi yorqin va maromiga yetkazilgan, intonatsion jihatdan aniq, toza va ifodali. Og‘zaki javobi to‘laqonli	13-15	13-15	8-10	5-6
2-“Yaxshi”	Asarni badiiy ijro etishda yorqinligi bir oz kamroq, tenik ijro jihatidan meyoriga yetmagan, ayrim noaniq intonatsiyalar mavjud Og‘zaki javobi to‘liqsiz.	10-12	10-12	6-7	3-4

3- “Qoniqarli”	Kuylash ko‘nikmalari sust, ijrosi noaniq (falsh), tonallikda turmaslik, nota matni noto‘g‘ri yodlangan	7-9	7-9	4-5	2-3
	Og‘zaki javobi to‘liqsiz va ayrim noaniqliklari bilan.	1	1	1	-
4- “Qoniqarsiz”	Asar ijrosi yoddan emas, intonatsiya falsh (musiqiy eshitish qobiliyati yo‘qligi) yoki ijro etib bera olmasligi.	0-5	0-5	0	0
	Og‘zaki javobi sust yoki yo‘qligi.	1	1	1	-

VI. 2. Musiqa nazariyasi va solfedjio

<u>№</u>	Baholash mezoni	1-vazifa	2-vazifa	3-vazifa	4-vazifa
1-“A’lo”	Vazifaning to‘liq bajarilishi, intonatsiyasi aniq, toza, sof.	12-14	12-14	12-14	8-10
2-“Yaxshi”	Vazifaning ayrim noaniqliklar bilan bajarilishi, intonatsiya ayrim joylarda aniq emasligi (falsh).	10-12	10-12	10-12	5-7
3- “Qoniqarli”	Materialni sust bilishi, intonatsiya ayrim joylarda aniq emasligi (falsh), lekin javob berish jarayonida intilish va qiziqishlari mavjudligi.	8-10	8-10	8-10	3-4
4- “Qoniqarsiz”	Materialni bilmasligi, intonatsiya aniq emasligi (falsh)	0-7	0-7	0-8	0-2

VII. Ko‘zi ojiz abiturientlarning kasbiy (ijodiy) imtihon natijalarini baholash mezoni

Yuqorida ta’kidlanganidek 60111300 - “Musiqa ta’limi” yo‘nalishi bo‘yicha o‘tkaziladigan ijodiy imtihon dasturiga ko‘ra shu yo‘nalishga oid bo‘lgan cholg‘u asbobida asar ijro etish, qo‘sinq kuylash, musiqa nazariyasi va solfedjio fanlaridan abiturientlarning bilim, malaka va ko‘nikmalarini aniqlash talablari kiritilgan.

Har bir ko‘zi ojiz abiturient ijodiy imtihon yakuni bo‘yicha jami 5 baho to‘plash imkoniga ega. To‘planadigan baho predmetlar bo‘yicha quyidagicha taqsimланади:

- a) Cholg‘u ijrochiligi – 5 baho;
- b) Qo‘sinq kuylash – 5 baho;
- c) Musiqa savodxonligi – 5 baho;
- d) Solfedjio – 5 baho.

Umumiy 5 bahoning 2 va undan past bahoga baholangan abiturientlar o‘qishga tavsiya etilmaydi.

Ijodiy imtihon predmetlari bo‘yicha belgilangan ballar taqsimoti

Baho	Abiturientning bilim darajasi baholanishida quyidagilar e'tiborga olinadi
5 (a'lo)	Musiqiy ta'lif bo'yicha barcha dasturdagi belgilangan asarlar ifodali, to'liq va mukammal, mahorat bilan ijro etilsa, ijodiy fikrlay olishi, qo'shiq kuylash bo'yicha 2 ta turli xarakterdagi va keng diapazondagi (ovoz kengligini va kuchini namoyish etish uchun) qo'shiq ijro etilishi, Cholg'uda ijro tekis, ijro qoidalariga rioya qilib badiiy jihatdan mahorat bilan bajarilsa, berilgan dasturdagi vazifalarni nazariy va amaliy tomondan to'g'ri hamda to'liq bajarilganligi, solfedjioni o'qish va kuylash mahorati yuqori bo'lsa.
4 (yaxshi)	Musiqiy ta'lif bo'yicha barcha dasturdagi belgilangan asarlar ifodali ijro etilsa. Cholg'uda ijro tekis, ijro qoidalariga rioya qilishdan chekinsa, badiiy jihatdan mahorat bilan bajarilsa, berilgan dasturdagi vazifalarni nazariy va amaliy tomondan to'g'ri bajarilsa, Solfedjioni o'qish va kuylash mahorati yetarli bo'lsa.
3 (qoniqarli)	Cholg'uda ijro uchun tanlangan asarlar biroz sodda va bir xil turdag'i (xarakterdagi) asarlar bo'lsa, ijro badiiy jihatdan nisbatan sayozroq ijro etilsa, ijroda so'zlar yoddan aytib berilmasa, kuy ohangda va badiiylikda xatoliklarga yo'l qo'yilsa.
2 (qoniqarsiz)	Cholg'uda ijro qilingan asar matnidan chekinish, xatolarga yo'l qo'yilsa, badiiy tomonidan mazmunini yetkazib ijro eta olmasa, asar ijrosida matndan, sur'atdan chiqib ketish va badiiy ijroda xatolikka yo'l qo'yilsa va ifodasiz ijro etilsa.

VII. Apellyatsiya berish tartibi

Abituriyentlar kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo'yicha institut qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga imtihon natijalar e'lon qilingandan so'ng 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari oliy ta'lif muassasasi rector buyrug'I bilan tasdiqlanadi.

Abiturient _____ ning
Cholg‘u ijrochiligi bo‘yicha taqdim etgan cholg‘u asarlari bo‘yicha to‘plagan
ballari QAYDNOMASI

	Cholg‘u ijrochiligi bo‘yicha ijro etiladigan asar janri va og‘zaki savol-javob mezoni	Taqdim etilgan asar va uning ijro holati (yo‘ziladi)	Ball taqsimoti	To‘plagan bali
1.	Yirik shakldagi asar (Maqom yo‘lidagi cholg‘u asarlari, Sonatina, Sonata, Variatsiya, Konsert va boshqalar)		0 - 15	
1a	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati.		0 - 2	
2.	O‘zbek xalq kuylari va bastakorlarning cholg‘u kuylari. Polifoniya (Invensiya, Fuga, Preljudiya va fuga, va boshqalar)		0 - 15	
2a	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati		0 - 2	
3.	O‘zbek o‘tmish bastakorlar asarlari, Pesa, etyud		0 - 10	
3a	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati		0 - 2	

4.	Musiqiy cholg‘ular tarixi va ularning xususiyatlari, cholg‘u musiqaning ijtimoiy hayotda tutgan o‘rni hamda ahamiyati to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qibiliyati.		0 - 6	
	Jami		52	

Ijodiy imtihon komissiyasi: _____

Abiturient: _____

Abiturient _____ ning
Xonandalik mahorati bo‘yicha taqdim etgan asarlari yuzasidan to‘plagan
ballari QAYDNOMASI

	Xonandalik bo‘yicha ijro etiladigan asar janri va og‘zaki savol-javob mezoni	Taqdim etilgan asar va uning ijro holati (yoziladi)	Ball taqsimoti	To‘plagan bali
1.	Maqom, an'anaviy xonandalik, o‘zbek va chet el kompozitorlarining ariya, romans, estrada qo‘sishlari		0 - 15	
1a	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va kompozitor//bastakori to‘g‘risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik mahorati		0 - 2	
2.	Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-, 6-, 7-sinf “Musiqa madaniyati” fani dasturidan o‘rin olgan qo‘sishlardan namunalar		0 - 15	
2a	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va kompozitor//bastakori to‘g‘risidagi bilimlari nutqi (maxsus atamalar qo‘llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik mahorati		0 - 2	
3.	O‘zbek o‘tmish bastakorlar ijodi namunalari (T.Jalilov, Y.Rajabiy, S.Kalonov, D.Zokirov va boshqalar), O‘zbek va chet el xalq qo‘sishlari		0 - 10	
3a	Asarning mazmuni, shakli, xarakteri va bastakori to‘g‘risidagi		0 - 2	

	bilimlari nutqi (maxsus atamalar qo'llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyat			
4	Xonandalik tarixi, ularning ijtimoiy hayotda tutgan o'rni va ahamiyati hamda o'zbek va chet el kompozitor (bastakor)lari to'g'risidagi bilimlari, nutqi (maxsus atamalar qo'llanilgan nutqning ifodaligi) va pedagogik qobiliyati.		0 - 6	
Jami			52	

Ijodiy imtihon komissiyasi: _____

Abiturient: _____

Abiturient _____ ning

**Musiqa nazarisi fanidan baholash mezonlari asosida to‘plagan ballari
qaydnomasi**

Nº	Musiqa nazariyasi (solfedjio) vazifalar turlari	Topshirqlarga abiturient tomonidan berilgan javoblar (yoziladi)	Ballar taqsimoti	Abiturient to‘plagan ballar
1.	Nazariy materiallarni bilish		0 - 14	
2.	Major, minor, xalq ladlari tovushqatorlari, intervallar, uchtovushliklar va septakkordlar hamda ularning aylanmalarini berilgan tovushdan va ko‘rsatilgan tonallikda tuzish va kuylash		0 - 14	
3.	Takt hissalarini qo‘l harakatini ko‘rsatib kuy misolini notaga qarab kuylash		0 - 14	
4.	Tinglab aniqlash		0 - 10	
Jami			52	

Ijodiy imtihon komissiyasi: _____

Abiturient: _____